

Política de desenvolupament de la col·lecció de la BAB

1. Consideracions generals

- 1.1. Propòsit
- 1.2. Destinataris
- 1.3. Funcions
- 1.4. Definició de la Biblioteca (opcional)
- 1.5. Usuaris (opcional)
- 1.6. Polítiques d'accés i propietat intel·lectual (opcional)

2. Descripció de la col·lecció

- 2.1. Història de la col·lecció (opcional)
- 2.2. Àrees temàtiques
- 2.3. Col·leccions especials
- 2.4. Emplaçament (opcional)

3. Desenvolupament de la col·lecció

- 3.1. Fonts i recursos de selecció
- 3.2. Criteris de selecció
- 3.3. Adquisició
  - 3.3.1. Àrees prioritàries
  - 3.3.2. Distribució del pressupost
- 3.4. Donatius

4. Desafectació de la col·lecció

- 4.1. Esporgada de les sales de lectura
- 4.2. Revisió: criteris d'esporgada
- 4.3. Retirada: donació o eliminació
- 4.4. Altres dipòsits externs

5. Responsabilitats

6. Valoració i taxació

1. CONSIDERACIONS GENERALS

1.1. Propòsit

El propòsit de la política de desenvolupament de la col·lecció de la Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès és definir l'abast i la naturalesa dels materials que té la biblioteca i els criteris bàsics per continuar-ne el desenvolupament, amb indicacions dels punts forts de la col·lecció, la intensitat actual de la col·lecció en àrees temàtiques rellevants, la menció dels criteris de selecció amb relació a la missió i els objectius de la institució, com la llibertat intel·lectual.

1.2. Destinataris

Els destinataris de la política de desenvolupament de la col·lecció són aquelles persones i/o col·lectius que directa o indirectament faran ús de la col·lecció:

- Personal bibliotecari (tècnic i auxiliar)
- Socis de l'Ateneu Barcelonès
- Alumnat i equip docent de l'Escola d'Esriptura
- Personal investigador o especialista en les diferents àrees de la col·lecció
- Públic en general interessat en algun aspecte de la col·lecció
- Institucions i centres col·laboradors o amb conveni establert
- Institucions i centres que desitgin conèixer-ne les característiques

1.3. Funcions

Les principals funcions de la política de desenvolupament de la col·lecció són les següents:

- Guiar el procés de selecció i adquisició de materials.
- Guiar el procés d'eliminació de materials.
- Ajudar a formar una col·lecció coherent.
- Ajudar a gestionar el seu creixement i manteniment.
- Ser el marc per avaluar el desenvolupament de la col·lecció.
- Donar suport al control pressupostari.
- Facilitar la cooperació bibliotecària en matèria d'adquisicions.

1.4. Definició de la Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès

La Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès es defineix com una unitat funcional en la qual s'organitzen, es processen i es posen a l'abast dels usuaris tots els fons bibliogràfics i documentals de l'Ateneu Barcelonès, independentment del suport material, del lloc on siguin dipositats, de la seva procedència o de la partida pressupostària mitjançant la qual hagin estat adquirits.

La Biblioteca, com a unitat administrativa i de gestió, és un servei de l'Ateneu Barcelonès la finalitat del qual és garantir l'accés a la informació necessària perquè la institució pugui assolir els seus objectius: propagar el diàleg, els coneixements artístics, literaris i científics, així com fomentar el desenvolupament moral i intel·lectual, i els interessos del país.

La Biblioteca té la missió de mantenir la condició de centre de consulta i recerca de caràcter especialitzat en l'àmbit de les Ciències Humanes i Socials i en l'estudi del segle XIX i del primer terç del segle XX a Catalunya, principalment, mitjançant l'accés als seus fons històrics i patrimonials i la seva conservació, i una estreta vinculació amb les línies de recerca de les universitats i dels centres investigadors. [\[Més informació\]](#)

1.5. Usuaris

El desenvolupament de la col·lecció té com a objectiu principal cobrir les necessitats dels usuaris de la col·lecció. Per aquest motiu es necessari identificar els diferents col·lectius d'usuaris de la col·lecció de la BAB:

- Socis de l'Ateneu Barcelonès i seccions temàtiques en què participen
- Alumnat i personal docent de l'Escola d'Espectura de l'Ateneu Barcelonès
- Personal investigador i estudiosos del segle XIX i el primer terç del XX
- Institucions culturals o de recerca i altres unitats d'informació
- Unitats administratives i funcionals de l'Ateneu Barcelonès: Administració, Comunicació, Programació cultural, Escola d'Espectura i la pròpia Biblioteca

1.6. Polítiques d'accés i propietat intel·lectual

La consulta dels fons de l'Ateneu Barcelonès és oberta a tota la ciutadania; només cal que us identifiqueu amb un carnet de la comunitat universitària o investigadora, o bé amb el vostre DNI. En l'horari d'obertura de la biblioteca podeu consultar els fons posteriors al 1870. L'accés a la resta dels fons —reserva i col·leccions especials, arxiu històric i sonor, etc.— només és permès de dilluns a divendres, pel matí.

A més de la consulta a sala, la BAB permet les modalitats següents d'accés als seus fons:

- Préstec de documents [[Més informació](#)]
- Préstec interbibliotecari [[Més informació](#)]
- Reproducció de documents [[Més informació](#)]
- Portal d'accés obert "Almirall: fons digital de l'Ateneu Barcelonès" [[Més informació](#)]

La biblioteca de l'Ateneu Barcelonès es responsabilitza de garantir el compliment de la normativa vigent referent a la protecció dels drets de propietat intel·lectual que prescriu la següent legislació:

- *Real Decreto Legislativo 1/1996, de 12 de abril, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Propiedad Intelectual, regularizando, aclarando y armonizando las disposiciones legales vigentes sobre la materia.*
- *Ley 23/2006, de 7 de julio, por la que se modifica el texto refundido de la Ley de Propiedad Intelectual, aprobado por el Real Decreto Legislativo 1/1996, de 12 de abril.*
- *Ley 10/2007, de 22 de junio, de la lectura, del libro y de las bibliotecas.*

D'acord amb aquesta normativa no és permesa la reproducció de les obres que mantenen la vigència de drets de reproducció, però sí la reproducció d'obres exhaurides, col·leccions retrospectives i publicacions no subjectes a drets de propietat intel·lectual amb finalitats d'ús personal i per a la investigació, sempre que s'acrediti aquesta circumstància. El personal de la biblioteca és l'encarregat d'atendre i facilitar els formularis d'autorització i declaració d'ús.

2. DESCRIPCIÓ DE LA COL·LECCIÓ

2.1. Història de la col·lecció

Des de la seva fundació l'any 1860, el creixement del seu fons ha estat continu i en l'actualitat consta de prop de 300.000 volums, compendi de bona part de la història i la cultura catalanes contemporànies, i també de la recepció de la cultura europea a Catalunya.

Alguns punts que es poden incloure:

- Factors que han influït en el desenvolupament de la col·lecció com per exemple les necessitats dels diferents col·lectius d'usuaris que ha acollit la BAB al llarg de la història (burgesos, professionals liberals, intel·lectuals, polítics, periodistes, estudiants universitaris i gent gran)
- Adquisicions més importants que han contribuït al creixement de la col·lecció: la compra d'altres biblioteques, les donacions, els fons i col·leccions particulars, etc.

2.2. Àrees temàtiques

El desenvolupament de la col·lecció de la BAB ha de cobrir les àrees temàtiques corresponents a la seva especialització; és a dir: d'una banda, l'estudi de la història cultural i de les idees de la societat del segle XIX i primer terç del XX i, de l'altra, la creació literària. A més, la col·lecció de la BAB també ha de cobrir totes aquelles àrees temàtiques que, com en els seus orígens, reflecteixen un amplíssim espectre de l'actualitat cultural, artística i intel·lectual.

Esquema de classificació de la BAB:

- 0 Informació. Obres generals (biblioteconomia, tecnologies de la informació, premsa, periodisme).
- 1/2 Filosofia. Psicologia. Religió.
- 3 Ciències socials (sociologia, política, economia, dret, educació, etnologia, entre d'altres).
- 5 Ciències pures i naturals (història de la ciència, medi ambient, biologia, entre d'altres).
- 6 Ciències aplicades (medicina, entre d'altres).
- 7 Arts. Espectacles. Oci (història de l'art, arquitectura, arts decoratives, pintura, música, cinema).
- 8 Llengua. Literatura (lingüística, llengua catalana, literatura catalana, entre d'altres).
- 9 Història. Geografia. Biografia (història contemporània, història dels moviments polítics, biografies, entre d'altres).

Codis de nivell del mètode Conspectus¹:

- **Nivell 0**, fora de l'abast de la col·lecció: no es col·lecciona la matèria.
- **Nivell 1**, nivell mínim: matèria de la qual se selecciona molt poc material a banda de les obres bàsiques.
- **Nivell 2**, nivell bàsic d'informació: adquisició selectiva de materials, per introduir una matèria i indicar la varietat d'informació disponible en altres llocs. Pot incloure obres de consulta, obres importants, manuals i revistes destacades.
- **Nivell 3**, nivell adequat per a l'estudi i la formació: per a un nivell inferior al necessari en la recerca. La col·lecció inclou gran varietat d'obres bàsiques, gran quantitat de materials clàssics retrospectius, col·leccions completes d'obres dels

---

¹ Mètode emprat a la major part de biblioteques dels EUA: http://www.acqweb.org/cd_policy.html.
American Library Association's Guide for Written Collection Policy Statements. 2nd. ed., 1996.

autors més representatius, seleccions dels autors secundaris, les revistes més representatives, les obres de consulta fonamentals de la matèria. Col·lecció pensada per satisfer les necessitats d'estudi i d'aprenentatge d'usuaris de biblioteques públiques i especials, i també d'estudiants dels primers cicles universitaris.

- **Nivell 4**, nivell d'investigació: inclou la majoria dels materials primaris publicats que serveixen per elaborar tesis i investigar. S'inclouen, entre d'altres, materials que informen d'investigacions i experiments científics. Inclou totes les obres de consulta importants i una àmplia selecció de monografies especialitzades, com també col·leccions àmplies de revistes i els serveis més importants de resums i d'índexs. Es prenen en compte les llengües estrangeres. En general, els materials es conserven per facilitar la investigació històrica. Una col·lecció d'aquest nivell està pensada per elaborar tesis doctorals i altres treballs d'investigació.
- **Nivell 5**, nivell exhaustiu: inclou, fins on és possible, totes les obres significatives del coneixement (inclosos manuscrits i altres formes), en diverses llengües en un camp. Aquest nivell és el d'una "col·lecció especial". Es conserven els materials més antics per facilitar la investigació històrica.

0. Informació. Obres generals.	Especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Edició • Estudis relacionats amb revistes i diaris que té l'Ateneu Barcelonès 		2
	Sense especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Resta (predomini de l'assaig històric i la perspectiva humanística) 		1
1. Filosofia	Especialització	Il·lustració	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Roseau ○ Voltaire ○ Tocqueville • Filòsofs o intel·lectuals relacionats amb l'Ateneu Barcelonès 	3
		Romanticisme	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques sobre romanticisme • Obres completes d'autors més representatius: <ul style="list-style-type: none"> ○ Schiller ○ Novalis • Selecció d'obres d'autors secundaris: <ul style="list-style-type: none"> ○ Idealisme alemany 	3
			<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kant ○ Voltaire ○ Goethe ○ Hegel ○ Rosseau • Filòsofs o intel·lectuals relacionats amb l'Ateneu Barcelonès: <ul style="list-style-type: none"> ○ Víctor Balaguer 	3
		Neoescolàstics	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques sobre neoescolàstica 	1
<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Aristòtil ○ Jaume Balmes 	3			

		Escola de Barcelona	<ul style="list-style-type: none"> • Filòsofs o intel·lectuals relacionats amb l'Ateneu Barcelonès: <ul style="list-style-type: none"> ○ Crexells ○ Ramon Roquer 	4
		Anarquisme i moviments obrers	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques sobre anarquisme i moviments obrers 	1
			<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pi i Maragall ○ Proudhon 	4
		Positivisme	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques sobre positivisme • Obres completes d'autors més representatius • Selecció d'obres d'autors secundaris 	3
			<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Renan ○ Thomas Reid ○ Darwin ○ Herbet Spencer ○ Pierre Royer-Collard ○ Théodore Jouffroy ○ Claude Buffier ○ Alexander Bain ○ Ludwig Büchner ○ August Comte ○ William Drapper ○ Jean Marie Duhamel ○ François Guizot ○ Ernst Haeckel ○ Émile Littré • Filòsofs o intel·lectuals relacionats amb l'Ateneu Barcelonès: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pere Estasen ○ Pompeu Gener ○ Ramón Turró ○ Ramon Martí d'Eixalà ○ Llorens i Barba 	4
		Darwinisme	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Müller 	4

			<ul style="list-style-type: none"> ○ Darwin ○ Lamark ○ Claude Bernard ○ Pasteur ○ Von Humblodt 	
		Utilitarisme	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques sobre utilitarisme • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Jeremy Bentham ○ Stuart Mill 	1
		Krausisme	<ul style="list-style-type: none"> • Juan Varela 	4
	Sense especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques sobre temes relacionats amb ètica, ontologia i epistemologia, entre d'altres • Obres completes d'autors més representatius • Selecció d'obres d'autors secundaris 		3
2. Religió	Sense especialització	Cristianisme, judaisme, islamisme	Obres en general	1
			Estudis sobre la història o l'anàlisi cultural religiosa	3
		Resta de religions	Obres en general	1
			Estudis sobre la història o l'anàlisi cultural religiosa	3
3. Ciències Socials	Especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Sociologia de la cultura context cultural de la vida social • Nacionalisme, autonomia i autodeterminació 		3
	Sense especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Dret, estadística, entre d'altres 		1
5. Matemàtiques. Ciències pures i naturals.	Sense especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Obres sobre història i sociologia de la ciències naturals i pures 		3
		<ul style="list-style-type: none"> • Resta de fons 		0
6. Ciències aplicades. Medicina. Tecnologia.	Sense especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Obres sobre història i sociologia de la ciències aplicades 		3
		<ul style="list-style-type: none"> • Resta de fons 		0

7. Arts. Espectacles. Oci.	Especialització	Estètica i moviments artístics	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques sobre modernisme i noucentisme • Obres completes de modernistes i noucentistes més representatius • Selecció d'obres d'autors secundaris 	3
			<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca. • Artistes relacionats amb l'Ateneu Barcelonès: <ul style="list-style-type: none"> ○ Santiago Rusiñol ○ Eugeni d'Ors 	4
		Arquitectura i urbanisme	<ul style="list-style-type: none"> • Exposició Universal del 88 • Reforma de l'Eixample • Arquitectes i urbanistes relacionats amb l'Ateneu Barcelonès: <ul style="list-style-type: none"> ○ Domènech i Montaner ○ Ildefons Cerdà ○ Puig i Cadafalch 	3
			<ul style="list-style-type: none"> • Arquitectes participants a les reformes de les diferents seus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Font i Gumà ○ Josep Maria Jujol i Gibert • Projectes anteriors al segle XIX i de principi del segle XX en els quals ha participat l'entitat. • Estudis científics relacionats amb la selecció d'obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Viollet-le Duc • Estudis científics sobre activitats dutes a terme a l'entitat anteriors al segle XIX i de principi del segle XX. 	4
		Pintura i Escultura	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques sobre pintura catalana anteriors al segle XIX i principi del segle XX: <ul style="list-style-type: none"> ○ Escola de la Llotja ○ Alexandre de Riquer i Ynglada ○ Sala Parés ○ Pau Milà i Fontanals ○ Mariano Fortuny i Marsal ○ Joan Llimona ○ Enric Clarasó i Daudí ○ Joaquín Mir Trinxet ○ Isidre Nonell ○ Ramon Casas i Carbó ○ Joaquim Sunyer 	3

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Agustí Querol i Subirats • Estudis i obres bàsiques sobre artistes i moviments europeus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Cézanne ○ Art decó 	
		<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb la selecció d'obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ruskin ○ Turner • Estudis científics sobre activitats dutes a terme a l'entitat anteriors al segle XIX i de principi del segle XX: <ul style="list-style-type: none"> ○ Exposició de Belles Arts • Estudis científics sobre obres pictòriques presents a l'entitat anteriors al segle XIX i de principi del segle XX: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ramon Martí i Alsina 	4
		<p>Música</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bellini ○ Donizetti ○ Gounod ○ Händel ○ Haydn ○ Herold ○ Meyerbeer ○ Mermet ○ Pergolose ○ Sánchez Cabañach ○ Schubert ○ Weber ○ Verdi ○ Wagner • Obres completes d'artistes més representatius relacionats amb l'entitat 	3
		<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics sobre activitats dutes a terme a l'entitat anteriors al segle XIX i de principi del segle XX 	4
	Sense	<ul style="list-style-type: none"> • Estètica, arquitectura, urbanisme, cinema, fotografia, pintura, escultura, escacs 	2

	especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Resta (teatre, entre d'altres) 	1
		<ul style="list-style-type: none"> • Obres que signifiquin la col·lecció 	3
8. Llengua	Especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Obres de creació literària i escriptura creativa 	3
	Sense especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Llengua catalana (traducció, normalització, entre d'altres) 	3
		<ul style="list-style-type: none"> • Resta 	1
82. Literatura	Especialització	Romanticisme <ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques sobre romanticisme • Obres completes d'autors romàntics més representatius • Selecció d'obres d'autors secundaris 	3
		<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Walter Scott ○ Chateaubriand ○ Heinrich Heine ○ Silvio Pellico ○ Víctor Hugo ○ Lamartine ○ Àngel María de Saavedra ○ Dumas (pare i fill) ○ Campoamor ○ Bécquer ○ Nicomedes Pastor Díaz Corbelle • Obres completes d'autors més representatius relacionats amb l'entitat 	4
	Realisme	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques sobre realisme • Obres completes d'autors realistes més representatius • Selecció d'obres d'autors secundaris 	3
		<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Balzac ○ Tolstoi ○ Dickens ○ Stendhal ○ Pérez Galdós 	4

			<ul style="list-style-type: none"> ○ Leopoldo Alas ○ Emilia Pardo Bazán ○ Pedro Antonio de Alarcón y Ariza • Obres completes d'autors més representatius relacionats amb l'entitat 	
		Naturalisme	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques sobre naturalistes • Obres completes d'autors naturalistes més representatius • Selecció d'obres d'autors secundaris 	3
			<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Narcís Oller ○ Eduard Vidal i Valenciano ○ Rossend Arús ○ Josep Yxart ○ Joan Sardà ○ Josep Roig i Raventós • Obres completes d'autors més representatius relacionats amb l'entitat 	4
		Modernisme	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques • Obres completes d'autors més representatius • Selecció d'obres d'autors secundaris 	3
			<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca. • Obres completes d'autors més representatius relacionats amb l'entitat: <ul style="list-style-type: none"> ○ Maragall 	4
		Noucentisme	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques • Obres completes d'autors més representatius • Selecció d'obres d'autors secundaris 	3

		<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca. • Obres completes d'autors més representatius relacionats amb l'entitat: <ul style="list-style-type: none"> ○ Carner 	4
	Segle d'or	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Cervantes ○ Lope de Vega ○ Petrarca 	4
	Renaixença catalana	<ul style="list-style-type: none"> • Estudis i obres bàsiques • Obres completes d'autors més representatius • Selecció d'obres d'autors secundaris 	3
		<ul style="list-style-type: none"> • Estudis científics relacionats amb obres anteriors al segle XIX i de principi del segle XX presents a la Biblioteca: <ul style="list-style-type: none"> ○ Jacint Verdaguer ○ Antoni de Bofarull ○ Pere d'Alcàntara Penya ○ Josep Lluís Pons i Gallarza ○ Teodor Llorente ○ Tomàs Forteza ○ Francesc Pelagi Briz ○ Anicet de Pagès ○ Francesc Matheu ○ Joaquim M. Bartrina ○ Frederic Soler ○ Carles Bosch de la Trinxeria ○ Marià Vayreda ○ Joan Alcover ○ Miquel Costa i Llobera • Obres completes d'autors més representatius relacionats amb l'entitat 	4
	Sense especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Autors i obres de guanyadores del Premi Crexells i totes aquelles obres relacionades amb professors o alumnes de l'Escola d'Espectura • Literatura universal (clàssics en llengües europees) 	3

		Resta de fons	1	
91. Geografia	Sense especialització	Guies, obres bàsiques i revistes especialitzades	2	
929. Biografies	Sense especialització	Especial atenció a tots aquells personatges rellevants per a la història de la institució, dels segles XIX i XX.	3	
94. Història	Especialització	<ul style="list-style-type: none"> • Obres sobre la història d'Espanya amb incidència sobre la resta de l'Estat, Catalunya o Barcelona durant els segles XIX i primer terç del segle XX • Obres sobre la història de Catalunya amb incidència sobre la resta del país o Barcelona durant el segle XIX i primer terç del segle XX • Obres sobre la història de Barcelona al segle XIX i primer terç del segle XX 	4	
	Sense especialització	Prehistòria europea		1
		Història antiga	Grècia clàssica i Imperi Romà	3
			Resta	1
		Història medieval		1
		Història moderna d'Espanya, Europa o Amèrica	<ul style="list-style-type: none"> • Relacionada i amb incidència sobre Espanya, Catalunya o Barcelona • Història de les colònies europees al segle XIX i primer terç del segle XX 	3
			Resta	2
		Història contemporània d'Espanya, Europa o Amèrica	<ul style="list-style-type: none"> • Relacionada i amb incidència sobre Espanya, Catalunya o Barcelona • Història de les colònies europees al segle XIX i primer terç del segle XX 	3
			Resta	2
		Història de Pròxim Orient, Orient Mitjà i Extrem Orient, Àfrica i Oceania		1
Història local (excepte tot allò relacionat amb Barcelona o esdeveniments importants dels segles XIX o XX)		1		

2.3. Emplaçament

Els fons de l'Ateneu Barcelonès s'emplacen en diferents espais de l'edifici:

- En els àmbits de la Cova i de la Canuda de la Biblioteca s'emplaça, en accés lliure, bona part dels llibres posteriors al 1985, com la col·lecció de materials audiovisuals, la premsa actual i el darrer any publicat de les revistes.
- L'àmbit Jujol conté el fons bibliogràfic patrimonial del segle XIX i de la primera meitat del segle XX.
- La resta dels fons bibliogràfics i hemerogràfics, com els fons d'arxiu, es custodien en els armaris i els espais de dipòsit, i a la resta d'armaris de l'Ateneu.

3. DESENVOLUPAMENT DE LA COL·LECCIÓ

3.1. Fonts i recursos de selecció

- Fonts comercials: catàlegs d'editorials, llibreries i distribuïdors
- Fonts bibliogràfiques: nacionals, especialitzades, catàlegs de biblioteques
- Fonts de caràcter crític: bibliografies crítiques i premsa especialitzada
- Llibres a examen
- Desiderates dels usuaris

3.2. Criteris de selecció

Criteris generals:

- Missió del centre i la seva dependència institucional
- Tipus d'usuaris i les seves necessitats
- Finançament
- Infraestructures (espais, equipament i personal)

Criteris específics:

- Contingut temàtic: *vegeu 2.2. Àrees temàtiques.*
- Qualitat de l'obra: exactitud i actualitat de les dades, autoria, ús de fonts imparcials, editorial, cobertura, profunditat. Les ressenyes publicades de l'obra, la informació proporcionada pels editors i la presència en eines de selecció ajuden a determinar la qualitat del recurs.
- Adequació a la col·lecció: *vegeu 2.2. Àrees temàtiques.*
- Previsió d'ús: adequació a les necessitats, interessos i capacitats dels col·lectius d'usuaris.
- Idioma
- Període cronològic
- Cobertura geogràfica
- Dates de publicació
- Suports
- Formats disponibles
- Existència d'exemplars
- Presentació: format, enquadernació, il·lustracions, tipografia, llegibilitat.
- Bibliografia, índexs, etc.
- Preu

3.3. Adquisició

3.3.1. Àrees prioritàries

Amb l'objectiu d'omplir les llacunes que ha patit el desenvolupament del fons al llarg de les darreres dècades i consolidar el fons especialitzat, [...] es va iniciar la selecció i l'adquisició de novetats editorials i fons retrospectiu:

- Reedicions crítiques d'obres d'època que ja figuraven en la col·lecció, o d'obres que no hi figuraven, però d'importància cabdal per al període històric del segle XIX i del primer terç del segle XX.
- Obres de recerca històrica, artística, científica, literària, filològica o biogràfica sobre àmbits temàtics, revistes o autors presents en el fons de la Biblioteca.
- Obres d'estudi sobre la història dels intel·lectuals, la cultura i les idees.
- Biografies, epistolaris i memòries dels àmbits català, espanyol o europeu, principalment, des del segle XIX fins a l'actualitat.
- Assaig i pensament contemporanis, especialment vinculat a les ciències socials.
- Obres literàries catalanes, espanyoles i universals de relleu especial.
- Obres sobre oralitat, memorialística, creació literària i món editorial, especialment orientades a l'alumnat de l'Escola d'Espectura.

- Obres de referència general i especialitzada de tots els àmbits de les ciències i les arts, particularment centrades en l'estudi del món contemporani.

3.3.2. Gestió i distribució del pressupost

El finançament de les adquisicions dels fons bibliogràfics i documentals provindrà, fonamentalment, sense excloure altres fórmules, del Pressupost General de l'Ateneu Barcelonès, d'acord amb el Títol VII dels Estatuts.

Tots els fons bibliogràfics i documentals adquirits amb qualsevol tipus de pressupost de l'Ateneu Barcelonès hauran de ser dipositats a les seccions de Biblioteca i d'Arxiu, segons les seves característiques. Els fons bibliogràfics i documentals adquirits mitjançant una subvenció o contracte per a un projecte o programa específics, o per una Secció de l'Ateneu Barcelonès, estaran a disposició preferent dels socis de l'Ateneu Barcelonès i dels usuaris del programa o membres de la Secció. [[Més informació](#)]

3.4. Donacions²

En casos d'oferta de dipòsits externs o donacions de fons bibliogràfics o documentals, la Direcció de la Biblioteca avaluarà la conveniència d'acceptar l'oferta i decidirà el dipòsit dels fons. Per procedir a la instal·lació i el tractament documental d'aquests fons, l'Ateneu Barcelonès haurà d'arbitrar els mitjans extraordinaris necessaris. La secció de Biblioteca i la secció d'Arxiu, segons les característiques dels fons, en faran el tractament documental necessari per incorporar-los als catàlegs.

La gratuïtat de la procedència, en el cas del fons ingressat per donació, no ha de fer oblidar la despesa que comporta tot el procés d'incorporació a les biblioteques: des de la selecció, l'equipament de codis de barres i bandes magnètiques, la catalogació, l'adjudicació de classificació topogràfica i de condicions de préstec i la col·locació a les prestatgeries.

---

² Mentre que algunes de les polítiques mencionen la donació com una opció més d'adquisició, universitats com la UB o UdG en detallen, a part i tal com ho recomana la guia de l'ALA, les condicions i requeriments necessaris per a l'acceptació dels donatius. La UB explica el protocol a seguir tant per a l'acceptació de donatius com per a les propostes de donacions a altres centres i tots els formularis necessaris. La UdG, a més, explicita els criteris de selecció de les donacions. Vegeu *Pautes per a l'acceptació de donatius i llegats* a la UdG

4. DESAFECTACIÓ DE LA COL·LECCIÓ ³

La manca d'espai i l'adequació de la col·lecció a les necessitats reals dels usuaris són els dos punts que obliguen a dur a terme, d'una manera sistemàtica i periòdica, la revisió del fons de la biblioteca i a separar dels exemplars de lliure accés totes aquelles obres que han perdut interès o han quedat malmeses i/o obsoletes.

4.1. Esporgada de les sales de lectura

En aquest sentit, un pas previ a l'esporgada de la col·lecció és la retirada de les sales de la Cova i de la Canuda d'obres amb interès per a la col·lecció, però amb baix nivell d'ús, que seran dipositades a altres espais de la institució. A continuació se senyalen alguns dels criteris generals que afecten a tota la col·lecció:

- Actes de congressos, fullets i miscel·lànies.
- Col·leccions de temàtiques perifèriques (Història militar, J. K. Rowling, entre d'altres)

La resta s'especificuen en la següent taula:

0	<ul style="list-style-type: none"> • Obres on no hi ha predomini de l'assaig històric i la perspectiva humanística
1	<ul style="list-style-type: none"> • Filosofia medieval • Obres duplicades en diferents llengües • Obres que tracten temàtica similar a d'altres amb menys interès • Obres secundàries de clàssics • Obres d'autors dels quals hi ha l'obra completa a la sala
2	<ul style="list-style-type: none"> • Obres duplicades • Obres on no hi ha predomini de l'assaig històric i la perspectiva humanística
3	<ul style="list-style-type: none"> • Temàtiques
5	<ul style="list-style-type: none"> • Obres on no hi ha predomini de l'assaig històric i la perspectiva humanística
6	<ul style="list-style-type: none"> • Obres on no hi ha predomini de l'assaig històric i la perspectiva humanística
7	<ul style="list-style-type: none"> • Art medieval
8	<ul style="list-style-type: none"> • Literatura medieval • Obres d'autors dels quals hi ha l'obra completa a la sala • Obres secundàries de clàssics • Obres duplicades en diverses llengües
9	<ul style="list-style-type: none"> • Geografia:<ul style="list-style-type: none"> ○ Guies de viatge amb més de quatre anys (directament substituïdes per noves edicions) ○ Llibres de viatge amb predomini d'imatge i on no hi ha predomini de l'assaig històric i la perspectiva humanística • Biografies:<ul style="list-style-type: none"> ○ Duplicades ○ Diversos idiomes ○ Amb el mateix personatge (en aquest cas es quedarà a sala la més actual, amb un millor aparell crític i millor traducció, si escau)

³ Explicació del procés d'avaluació i revisió de la col·lecció, detallant els criteris d'esporgada i els possibles destins per a les obres desafectades.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Obres sobre personalitats polítiques amb poca repercussió • Història: <ul style="list-style-type: none"> ○ Obres que dupliquen cronologia i abast de la història de Pròxim Orient, Orient Mitjà i Extrem Orient (es quedarà a sala la que tingui una millor edició/ús/actualitat/tractament) ○ Obres de territoris molt concrets d'Espanya i Catalunya ○ Obres de temes o fets concrets que no tenen relació amb l'especialització ○ Obres en altres idiomes (anglès, francès, etc.) que contenen informació ja present en altres obres en català i castellà (aquestes edicions han de complir els requisits de qualitat)
--	---

4.2. Revisió: criteris d'esporgada⁴

- Duplicats
- Data de publicació del llibre (excepte si tenen caràcter històric)
- Prèvia consulta al professor/especialista (en cas d'un únic exemplar)
- Exemplars deteriorats (estat físic)
- Edicions anteriors d'obres de referència
- Separates no catalogades quan tenim l'original
- Edició impresa si es té accés a l'edició electrònica
- Edicions anteriors de manuals
- Contingut temàtic (valorar els canvis en les línies d'investigació; precisament en el cas de la BAB, la nova especialització comportarà una nova valoració d'alguns dels continguts de la col·lecció)
- Previsió d'ús (valorar estadístiques de préstec i consulta dels exemplars)

4.3. Retirada: donació o eliminació⁵

En el cas de l'eliminació definitiva d'un document, la biblioteca es responsabilitza de garantir el compliment de la normativa vigent en matèria protecció del patrimoni bibliogràfic.

4.4. Altres dipòsits externs

Pel que fa als documents amb baix ús que no romandran dins de la col·lecció seran enviats a dipòsits cooperatius externs a la BAB. La consulta i préstec d'aquests volums es regirà per les normes i possibilitats d'aquests dipòsits cooperatius.

---

⁴ Entre els criteris recopilats en aquest apartat es troben els detallats a la UB i també els detallats a:
VALL CASAS, Aurora, RIUS BOU, Àngels. *Esporgar. Manual d'avaluació crítica de la col·lecció*. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2008. 118 p. (Eines i instruments, 2). ISBN 84-86972-30-2.

⁵ Explicitar quins són els centres prioritaris per oferir les donacions (BC, UAB, UB, etc) o si hi ha algun tipus de conveni. En el cas d'eliminació mencionar les lleis que cal tenir en compte a l'hora de destruir patrimoni. A l'obra *Esporgar. Manual d'avaluació...* es recull tota la legislació vigent.

5. RESPONSABILITATS⁶

La Direcció és responsable de la política d'adquisició dels fons bibliogràfics i documentals, d'acord amb el bibliotecari de la Junta Directiva.

La Direcció podrà delegar en el personal tècnic de les seccions la gestió de l'adquisició de material bibliogràfic i documental, en especial d'aquell la compra del qual no sigui possible a través dels canals habituals d'adquisició.

0	<ul style="list-style-type: none"> • Lluís Vicente (director de la Biblioteca)
1	<ul style="list-style-type: none"> • Adán Server (tècnic)
2	<ul style="list-style-type: none"> • Adán Server (tècnic)
3	<ul style="list-style-type: none"> • Lluís Vicente (director de la Biblioteca)
5	<ul style="list-style-type: none"> • Lluís Vicente (director de la Biblioteca)
6	<ul style="list-style-type: none"> • Lluís Vicente (director de la Biblioteca)
7	<ul style="list-style-type: none"> • Merche Blanco (tècnica)
8	<ul style="list-style-type: none"> • Lluís Barrás (tècnic) – Creació literària • Nuara López (tècnica) - Literatura<ul style="list-style-type: none"> ◦ Laia Amorós (auxiliar) ◦ Margarida Masso (auxiliar)
9	<ul style="list-style-type: none"> • Montserrat Caparròs (tècnica) – Geografia • Sergi Montes (tècnic) – Història<ul style="list-style-type: none"> ◦ Rubén Alcaraz (auxiliar) • Lluís Vicente (director de la Biblioteca) - Biografies

6. VALORACIÓ I TAXACIÓ DE LA COL·LECCIÓ⁷

L'elevat volum del fons patrimonial de la BAB és un dels aspectes més característics de l'especialització de la col·lecció. Per aquest motiu i amb l'objectiu últim de conèixer el seu valor real, esdevé una necessitat el disseny d'un programa per a la seva correcta valoració i taxació.

La valoració i la taxació dels fons patrimonials de la BAB es basarà en la identificació i l'anàlisi dels següents elements:

- Factors extrínsecs
- Factors intrínsecs referits a l'edició
- Factors intrínsecs referits a l'exemplar

Les eines emprades per a la identificació, valoració i taxació de les obres que formen part del fons patrimonial són:

---

⁶ Descripció de les responsabilitats dels agents que intervenen en el desenvolupament: Direcció, Personal tècnic: els seleccionadors, Consell assessor, Junta Directiva i el Bibliotecari de Junta.

⁷ Aquest apartat complementa el procés d'avaluació mencionat al punt 4. *Desafectació*. La valoració ha de servir per:

- Conèixer el valor intel·lectual de la col·lecció: detectar punts forts i febles.
- Conèixer el valor econòmic de la col·lecció.
- Tenir dades per a possibles col·laboracions.
- Oferir dades per a avaluacions externes, cooperacions

- Repertoris bibliogràfics
- Catàlegs
- Repertoris de llibreters i bibliòfils
- Catàlegs de llibreries d'antiquària i cases de subhastes
- Recopilacions de llibres taxats
- Catàlegs comercials col·lectius

BIBLIOGRAFIA:

- *AcqWeb's directory of collection development policies on the Web* [en línia]. Ed. by Beth Mazin AcqWeb's, cop. 1994-2001, last updated: Nov. 9, 2003. http://www.acqweb.org/cd_policy.html. [Consulta: 20-03-2009]
- Burguillos, Ferran (2008). "M'exasalta el nou i m'enamora el vell : emprenent el canvi a la Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès". *Item: revista de biblioteconomia i documentació*. Núm.19, p.15-30.
- Comissió de Biblioteques. *Criteris per a la gestió de la col·lecció a les biblioteques de la Universitat de Barcelona*. Barcelona: Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació, 2006. 19 p. <http://www.bib.ub.edu/fileadmin/arxiu/gestioCOLbibub.pdf> [Consulta: 26-03-2009]
- *Guide for written collection policy statements*. Joanne S. Anderson, editor. 2nd ed. Chicago; London: American Library Association, 1996. vii, 36 p. (Collection management and development guides; 7). ISBN 0-8389-3455-2.
- IFLA, Section on Acquisition and Collection Development. *Guidelines for a collection development policy using the Conspectus model* [en línia]. IFLA, Section on Acquisition and Collection Development, 2001. 11 p. <http://archive.ifla.org/VII/s14/nd1/gcdp-e.pdf>. [Consulta: 26-03-2009].
- Política de desenvolupament de la col·lecció de la Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès. (març 2005)
- Ateneu Barcelonès. Biblioteca. *Reglament general de la biblioteca de l'Ateneu Barcelonès*. Barcelona: Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès, 2006. <http://biblioteca.ateneubcn.cat/export/sites/biblioteca/galeries/documents/reglament_general_20060918.pdf>
- Turiel, Josep (2000). "Recursos web per a les adquisicions". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*. Núm. 5. <http://www.ub.es/biblio/bid/05turiel.htm> [Consulta: 16-03-2009]
- Vall Casas, Aurora, Rius Bou, Àngels. *Esporgar. Manual d'avaluació crítica de la col·lecció*. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2008. 118 p. (Eines i instruments, 2). ISBN 84-86972-30-2.